

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14.— korona
Fél évre . . . 7.—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HÍRDETESEK FELVÉTELNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bejárat a Fazekas-utca felől.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Burdea Szilárd esete.

Kassa, okt. 12.

Kicsoda Burdea Szilárd? Ma udvari tanácsos, méltóságos ur, nemrég — hiszen két évtized nem olyan hosszú idő — még pásztorfiu. Amolyan ködmönös pakulár, ki az erdélyi havasokban legeltette nyáját s vasárnaponként leszállt a hegyek közül a völgybe, Karánsebes városába. Egy nap azután ottragadt. Megtanulta az írásmesterséget s a bocskort felcserepelt csizmával, csak a bárányszőr ködmöne maradt meg s úgy járt be a rendőrséghez, mint irástudó napi-díjas. További stáció: közrendőr, majd őrmester, végül rendőrkapitány lett, egy napon megválasztották a határvidéki város polgármesterévé s itt érte a bizalom egyik szép megnyilatkozása, a granicsárok a határőrök közbirtokossága elnöke választotta. Vezetője, intézője lett milliós vagyonnak, majd megválasztják képviselőnek, most pedig kitünteti a király — méltóságos ranggal, címmel.

Talán nem mondok ujságot, midőn Burdea Szilárd szép karrierjét így fokoz szerint ide szögezzük. Az ujság ingerlő hatásával inkább bir, azon hatások és okok kutatása, melyek segítségével a pásztorfiu befutotta ezt a ritka életpályát.

Mi okozta, hogy a szegény pakulár szemébe ötlött a karánsebesieknek? Mi játszott közre, valami felsőbb befolyás, hát mögül támogató segítés, a nyilvánosság előtt ismeretlen erők feszítő hatása? Talán a klikk kapta szárnyaira, talán jól ismerte a földi hatalmasságok előtti hajbókolást s ki tudta szimatolni az időpontot, mikor célszerű és eredményre vezető, az udvaronc hizelgés, üres kapaszkodók szembedicsérése? Vagy értett a kéz-kezet most kitűnő rendszeréhez, betudta hálózni az önző érdek békanyálaival környezetét s biztosította másoknak a „hallgaspénzt”? Kalmárkodott, hamis fontokkal mérven kicsinyeknek a jogot és igazságot s ráadást szórt a nagyok serpe-

nyőjébe? Kortos volt és magánlakáj, ki mosolygó ábrázattal kabátfogasnak kínálja a karját, ha a nagy ur, a földi isten a nép közé ereszkedik? Ördögöt! Az egykori pásztorfiu a havasokból gurult az emberek közé, az őstermészet erényeivel, becsületességével. Dehogyan ismerte is Burdea Szilárd a manapi karrierek kenőcseit. Az okok kihatásában felállított kérdések tőle távol estek, mégis ezekre gondolunk elsősorban, mert ez a körülünk zajló élet visszatükrözése.

Gondolunk rá, mert látjuk nap mint nap a fórumon megismétlődni s elvesztette kutató szemünk más szempontok keresését. Hogyan, hát Burdea nem a jeles és bevált recipé szerint fejlődött ki tényezővé, méltóságos urrá? Nos, ez igazán különös, úgy látszik, Karánsebes túl a magyar határon terül el.

Nem csodálkozom magyarom, az oláh pakulár a népvallain emelkedett a magasba. A nép fia volt, gyökereit ott eresztette, honnan kisarjad. A nép ő nála nem a jó fejős tehénke, hanem munkáséletének irányítója volt. Önzetlenül dolgozott a nép javáért, megbecsülte, meghallgatta, erőtlenségében oltalmazta, tudatlanságát becsületes szándékával ellensúlyozta. Nem ígért színes maszlagokat, hanem kemény kezével áldásos munkát fejtett ki. Dolgozott s felvirágoztatta a lakosság sorsát. Karánsebes népét el látta mindazon intézményekkel, melyből nemcsak a jó urak, a vasalt nadrágos gentlemanok, hanem a ködmönös oláh is jótéteményt élvez. Kereset politikázt, ehelyett okos szociális munkával közremunkált az általános jólét, a közmegelegedés javain. Rendbe hozta kisemberek vagyoni helyzetét, sikraszállt a nép nyakán élősködő tekintélyekkel, kiverekedte szóval, éles elmével a nép megbecsülését. És a nép, ez megértette Burdea Szilárd becsét. Ragaszkodott, megbízott benne, emelte vállain fölfelé.

Jó magyarom, keresd a Burdea Szilárdokat magad körül. Évtizedekig a szabadelvű politika korrumpált kalmárai, kiknek bizalmaddal adóztál, javítottak-e sorsodon?

Nem. Elsöpörted őket. Uj pásztorok tünedeztek fel a fórumon s panasszal vagy eltelve, hogy a bizanticizmus jobban dühöng, mint valaha. A visszahelyezett tisztviselők, kiknek sorsát a becsületes lelked menté meg, érezték-e a kötelesség szavát veled szemben?! Tettek és nem programbeszédnek számoljanak róla. Nem vagy még türelmetlen? jól teszed! Vártál három évtizedig, várhatsz még egy kis ideig. De urak, ott a hatalmi polcon, a Burdea Szilárd esete intő példa legyen. A bizalom nagy ajándék s nem jelenti, hogy most már minden rendben van. Tömjénfüsttől elbódultak térjenek észre. Udvaronchizelgés Bizánc felé vezet. Van bátorságunk kimondani, hogy tetteket várunk. Félre a kritika szaván támadó idegességgel. A népet meg kell tartani, hogy a mi politikánk támogatója legyen, fűzzük magunkhoz a gondoskodás kötelékével.

A papiros-buza ellen.

Nógrádvármegye mozgalma.

Csatlakozásra hívja Abauj és Kassát

Nógrád vármegye legutóbb tartott közgyűlésén fölirt a kormányhoz a papirosbuzával való üzérkedés megrendszabályozása végett. Ennek a tervnek kivételére országos akciót indított és a föliratot, — amelyből az alábbi érdekes részleteket közöljük — megküldte Kassa városának és Abauj-Torna vármegyének is,

„Nógrád vármegye mélyen átérzi azon közgazdaságilag súlyos hátrányokat — mondja többek között az átirat — amelyeket a gyakorlatilag, sajnos, nagyon is észlelhető azt a vizsás helyzetet idézi elő, hogy Magyarországon a buza ára, nem a kereslet és kínálat viszonya, sem a szükséglet mérve, sem a tuvardij egymáshoz való viszonya, vagy egyéb természetszerű ármeghatározó és árszabályozó tényezők egymás közötti kölcsönös hatása tolytán alakulnak ki, hanem a termelők jogos érdekeiket sértő,

**KORHELY
LEVES,**

**HIDEG SÜLTEK ESTÉTŐL
HAJNALIG
GUTTMANN GYULA**

Tátrakavéházában, Mészáros-utca 42. szám alatt.

károsan érintő mesterkelt eszközökkel előidézett tényezők szerint."

Ezen átirat méltán megérdemli a pártolást. Meg kell szorítani a papir-terményekkel való üzekerkedést. Nem értjük azonban ez alatt a határidőzlet teljes eltörlését. A határidőzlet igenis jogosult bizonyos időkben, mert élenken hozzájárul az árak kialakulásához. A mai formájában azonban határozottan káros hatása.

A termények ára, a hosszú terminusok alatt a spekulánsok szeszélyeinek van kitéve. Trösztök, ringek alakulnak egyes konjunkturák előidézésére és ha egy ilyen árhullámzásba a vidéki spekuláns belejut, fejét vesztí s akkor anyagi romlása elkerülhetetlen. Álhírek is előidéznek árhullámzást. A vidéki spekuláns helyzete különben is sokkal nehezebb, mint azoké, akik állandóan a tőzsdén tartózkodnak. Mert ez utóbbiak állandóan jól vannak informálva a konjunkturákat előidéző tényezőkről, ők jobban tudják a hírek és álhírek fontosságát. A vidékiek a tőzsdéi híreket csak a lapokból olvassák, ezeket a tudósításokat azonban mind a tőzsdén aktív résztvevő egyének írják, akik bizonyos cél szolgálatában állnak. Nem tárgyilagosan mondják el aznap ilet történetét, hanem kommitárokat fűznek hozzá, véleményt mondanak, mely azonban nem tartozik szorosan a tudósításhoz, hanem bizonyos célzatossággal van írva. Helytelenek tartjuk, ha a lapok ilyen üzleti érdekeknek engedik át hasábjait. A reformálást mi akként óhajtánánk, hogy a határidőket a terminusokat összefűző vonják, vagyis az üzletek, amelyeket határidőre kötöttek, rövidebb lejártauk lennének és a számláló iroda által eszközözendő elszámolásokat hetenként megejtenék. Ezzel kettős célt érünk el, egyrészt a határidő, illetve a fizetési nap, vagy mondjuk a differenciák kiegyenlítésére rövidebb idő állna a felek, illetve játékosok és a bizományosok rendelkezésére, másrészt a hivatlan elem, amely a tőzsdéjatekhez szükséges nagyobb tőkével nem rendelkezik, a játékból ki lenne zárva.

Nagyon természetes azonban, hogy a reformálást csakis szakemberek közbejöttével lehetne megcsinálni, mert ennek a tervnek a keresztülvitelénél tekintettel kell lenni arra, hogy a tőzsde milyen fontos szerepet játszik hazánk gazdasági életében. Es hogy a határidőzlet lényegesen hozzájárul az ekszport-kereskedelmünk kifejlődéséhez.

A sajtó purifikálása.

— Ankét a miniszteriumban. —

Az ujságíró testületek meghallgatása.

Wekerle Sándor tegnapi beszédében, a melylyel Szemere Miklósnak adott választ interpellációjára, hangsúlyozta, hogy a lehető legkomolyabban hozzálát a sajtó purifikálásához. Ez ígért kapcsán a miniszterelnök kijelentette volt azt is, hogy a purifikálás nagy munkájában számít elsősorban magára „az erre hivatott és döntőleg ható sajtótényezők” közreműködésére is.

Hogy ez az ígért és ez a kijelentés mennyire komoly, hogy a miniszterelnök mennyire nagyfontosságúnak tartja a sajtó purifikálását, mi sem bizonyítja jobban, mint az a megbízható értesülésünk, hogy a miniszterelnök ez ügyben ankétet hív össze a miniszteriumba.

Ezen az ankétén éppen azok az „erre hivatott” sajtótényezők fognak résztvenni, a melyekre Wekerle Sándor beszédében célozott. Meghívást kapnak a miniszteriumi ankétre az összes ujságírói szervezetek, Rákosi Jenő, az Otthon-kör elnöke, Hoitsy Pál, az Ujságíró-Egyesület elnöke, Holló Lajos országgyűlési képviselő, a Magyarország főszervezője, az Ujságírók Szakegyesületének végrehajtó-bizottsága stb.

A milyen nagyfontosságú a miniszterelnöknek ez a terve, éppen olyan szükséges és üdvös is, most, a mikor a parlamentben és a közéletben egyaránt annyi szó esik a sajtó megtisztításáról.

A mumiák raktárnoka.

Igazgatósági állás Berzeviczynek.

Látogatás a Wiener Bankvereinnél.

Tisza István gróf, a volt miniszterelnök az alakulandó Nemzeti Kör ügyében most Budapesten járt. Tisza azonban budapesti tartózkodását nem pusztán a Nemzeti Kör ügyének szenteli, hanem azon is fáradozik, hogy egy egykori párthíveinek, a régi rendszer embereinek állásokat is járjon ki.

Nem hiába indítványozta Nagyszalon-tán, hogy egy magyar pénzintézet ajánlata helyett osztrák pénzintézet kölcsönajánlatát fogadják el. Most osztrák intézetnél járt közben, hogy egy politikai barátját elhelyezhesse.

Igy Tisza István legutóbb Berzeviczy Albertnek, az ő kabinetje volt közoktatásügyi miniszterének, jelenleg az Akadémia elnökének akart állást kijárni. Az állás, amit Tisza Berzeviczynek kiszemelt: a Rimamurányi vasművek igazgatósági tanácsossága.

Tisza István fölkereste a Wiener Bankverein igazgatóságát, mely összeköttetésben áll a Rimamurányi Társasággal és ott előadta kérését: válasszák meg Berzeviczyt a Rimamurányi igazgatósági tagjává.

A Wiener Bankverein igazgatósága nagy zavarba jött. Nehezükre esett Tisza kérését visszautasítani. Utóbb azonban mégis a második eshetőséget választották és előzékeny, diszkrét formában bár, de tudatták Tisza Istvánnal, hogy kérését jelenleg nem teljesíthetik.

Az udvarias választ megértette Tisza és megértette Berzeviczy is. Megértették többek közt, hogy lejárt a közgazdasági tevékenység kora és hogy a részvénytársaságok egyáltalán nem hajlandók büroikból v. b. t. t. urak menhelyét csinálni.

Politikai szemle.

— Politikai munkatársunk távirata. —

Budapest, okt. 13.

Tegnap délután négy órától hat óráig tartó minisztertanácskozás volt a miniszterelnöki palotában. A tanácskozás tárgya főképen az az expozé volt, melyet a mai ülésen fog a ház elé terjeszteni a miniszterelnök. Ezen kívül jelentést tett még a miniszterelnök a királynál való audienciája lefolyásáról és az osztrák miniszterelnökkel folytatott tanácskozásokról. Hír szerint, megállapították annak a törvénynek a szövegét is, mely az 1749-iki Rákóczit és bujdosó társait diffamáló törvényt hatályon kívül helyezi.

Ma terjeszti a képviselőház elé Wekerle miniszterelnök az 1907. évi állami költségvetést, mely az új korszaknak eddig kétségtelenül a legnevezetesebb eseménye, mert ez a budget most már a változott rendszert és egy új irányok felé tartó politika megnyilatkozását jelenti. Ezenkívül Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is öt törvényjavaslatot és huszonkét helyi érdekű vasutról szóló jelentést nyújt be a háznak, köztük a pozsony—bécsi villamos vasutról szólót is. Ez utóbbit azonban csak akkor fogják tárgyalni, ha a kérdésben a függetlenségi párt tagjait egyöntetűen állásfoglalásra lehet bírni, a mi nem igen valószínű.

A kereskedelmi miniszteriumban elkészítették már a balatonvidéki vasutról és a Budapest környékén levő helyi érdekű vasutak villamos áramra való berendezéséről szóló javaslatokat. Ezeket kívül még a jövő héten Kossuth Ferenc még a telefondíj leszállításáról és az autonóm vámtarifáról szóló javaslatokat is tárgyalatni akarja.

A Neue Freie Presse tegnapi számában azt jelenti, hogy Goluchowszki gróf még a delegációk összehívása előtt távozik külügyminiszteri állásából és ennek oka az, hogy a magyar miniszterelnök nem tudja többé megakadályozni azt, hogy a magyar radikális irányú képviselők bizalmatlansági indítványt adjanak be a delegációban. S mivel bizonyos, hogy a magyar delegáció a bizalmatlansági indítványt el is fogadná, Goluchowszky semmi támogatásra sem számíthatván magyar részről, még a delegációk összehívása előtt be fogja adni lemondását.

Wekerle Sándor miniszterelnök, midőn kérdéssel fordultak hozzá, igaz-e az a hír, hogy a külügyminiszterrel való találkozáson olyan kijelentést tett, amelynek Goluchowszky állására döntő konzekvenciája lenne, a következőképpen nyilatkozott:

— Azok a hírek, hogy ez alkalommal, vagy akár máskor kijelentettem volna, hogy nem vagyok már abban a helyzetben, hogy betartsam a vele kötött paktumot és kezeséget válllok ugyan a budget sima megszavaztatásáért, de a delegációban az ellene beadandó bizalmatlansági indítványt már nem bírom megakadályozni, merő koholmányok. Ilyen kijelentést sem a külügyminiszterrel, sem másvalakivel szemben sem most, sem máskor nem tettem.

Mindazonáltal Bécsben a dolgot bevégzett énynek tekintik s biztos formában megjelölik az új külügyminisztert is, gróf Welsersheimb Rudolf személyében, a kit a király már tegnap hosszabb audiencián is fogadott. Bécsi körök véleménye szerint Goluchowszki gróf felmentése már a jövő héten bekövetkezik.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

Az új költségvetés.

6.700.000 korona fizetési többlet.

A Ház és a Rákóczi ünnep.

Leszkay az új háznagy.

A képviselőház mai ülése iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Mindazonáltal a képviselők nem igen siettek a parlamentbe. Egy

BORDAI forrás-víz

mege-üzletben, épügy vendéglőkben. — Főraktár Kassa és vidékére: **Vizy Domokos** fűszer- és csemege-üzletében. — 1 ltr.

üveg víz 10 fillér. 1/2 liter víz 6 fillér.

őzv. gróf. Forgách Sándorné uradalmából

Vulkanikus kőzetből fakadó magashegyi forrás. — A természet által legtökéletesebben átszűrt kristálytisza, egészséges ivóvíz. Ősidők óta mint könnyen emészthető, hasznos, sőt a nép körében mint csodahatású víz ismeretes. Természetes szénsavval telítve. — Kapható minden fűszer- és csemege-üzletben. — 1 ltr.

negyed 11 órakor, a mikor az ülést az elnök megnyitotta, alig 40 képviselő volt a teremben. Az ülés megnyitása után az elnök betervezte Wekerle miniszterelnök átiratát a Rákóczi ünnepségekről. Az elnök indítványára a Ház elhatározta, hogy Thaly Kálmánt küldi ki a maga részéről az ünnepség rendező bizottságba. Ugyancsak elhatározták, egy úgy az Orsován, mint a fővárosban és Kassán megtartandó ünnepségeken testületileg vesznek részt. A küldöttséget Justh Gyula elnök fogja vezetni.

Ezután Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter terjesztette be sokat hirdetett javaslatát. Es pedig: A hazai ipar fejlesztéséről; A tengeri szabad hajózásban résztvevő magyar hajók segélyezéséről; Az ipari, gyári és kereskedelmi alkalmazottak balesetbiztosításáról és a mértekhitelesítéséről szóló törvényjavaslatokat. Kossuth a Ház helyeslésétől kisérvé kéri azoknak a bizottságokhoz való utasítását, a mit a ház el is határozott.

Erre következett a háznagy-választás Titkos szavazással megválasztották a függetlenségi párt hivatalos jelöltjét, Leszkay Gyulát és pedig 176 szótöbbséggel Putnoki Mórival szemben.

Es most jött a nagy esemény: a jövő évi költségvetés. Az új éra új terméke. Wekerle terjesztette ezt be, rövid, de tartalmas exozé keretében. Wekerle a szónok gigászi tömkelegében bámulatos rutinnal járt-kelt. Az egyes főbb tételek a következők:

A rendes kezelésnél 45.770.304 korona a felesleg, míg a rendkívüli kezelésnél a hiány 45.738.982 korona. Így tehát a végeredmény 20.322 korona felesleg.

Wekerle ezután azt fejtegette, hogy a gazdasági kérdések uralkoma alatt indul meg az új éra, tehát az e tekintetben folyósító több kiadások produktíve lesznek.

Majd rátért az állami alkalmazottak helyzetének javítása végett felvett többlet kiadás vázolására. Ez képezte ugyanis a budget megalkotásáról a kormány egyik főfeladatát. E tekintetben a többlet 6.700.000 korona. A tisztviselők fizetését ugyanis minden vonalon emelték. Az előléptetés a legkedvezőbb volt. (Ülés folyik.)

UJDONSÁGOK.

— **József főherceg Kassán.** Fentartással közöljük azon értesülésünket, hogy II. Rákóczi Ferenc kassai temetése napján a királyt József főherceg fogja képviselni. Hírforrásunk szerint a főherceg a püspöki palotában szállna meg. A hír valódisága természetesen még megerősítésre szorul. Ha igaz, akkor az ünnep képe megváltozik annyiban, hogy a katonaság is képviselheti magát s nem lesz többé akadálya a katonai kordonnak sem.

— **Szendrey Mihály szinigazgató Kassán.** Szendrey Mihály aradi szinigazgató, a kinek kassai szereplésére szívesen emlékszik vissza a közönség, Kassán tartózkodik. Csak egy napig marad közöttünk.

— **Cilinder nélkül.** A Rákóczi ünnep rendezőbizottsága tegnap abban állapodott meg, hogy a polgári ruhában megjelenő közönség közül, a férfiak gyászruhában, de a cilinder mellőzésével jelenjenek meg. A cilindert kemény vagy puha fekete kalap pótolja. Hát igaz, hogy köcsög kalap nem magyar eredetű, azonban egyéb szabásu ruhánk sem. A redingott, csakugy, mint más felső ruha — mondjuk a pantallónadrág. Ebből azonban már kibujni nem lehet. Egyszerűen azért nem, mert senki se kötelezhető, hogy magyar stílus ruhát csináltasson. A cilinder száműzése „nagyon sztya-magyaros-kuruc tempó, mert nem kell

felednünk minő korban élünk. A mai kor ünnepe fövege a cilinder. Semmi indokolását nem hallottuk, miért kell, a mai polgári ruha viselet ünnepi fővegét sutba dobni. Talán mert európai?

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszáninneni református egyházkerület, ez évi őszi rendes közgyűlését Ungváron tartja meg, f. hó 13. és következő napjain. A közgyűlésen Kassáról Révész Kálmán esperes és Szalay László országgyűlési képviselő, egyházkerületi főjegyző vesznek részt.

— **A póttartalékosok kártalanítása.** Jekelfalussy miniszter ma leiratot intézett Kassa város és Abauj-Torna vármegye törvényhatóságához a tényleges szolgálatot teljesített póttartalékosok kártalanítása ügyében. Egyszersmind nyomtatványokat bocsátott a hatóság rendelkezésére, amelyek rovatai a miniszter utasításai szerint kitöltve a minisztériumhoz fölterjesztendők. A kártalanítás összegét, amely fejenként és naponta egy korona hatvan fillért tesz ki, november elsején folyósítja a kormány.

— **Katholikus papok hagyatéka.** A kultuszminiszterium a végintézkedés nélkül elhunyt papok vagyonnak felosztása tárgyában elvi jelentőségű határozatot hozott, mely szerint azokban az esetekben, melyekben az egyházi személynek minősége s állása nem zárja ki a külön vagyonjogi érvényesülés lehetőségét, az ily egyházi személyek külön tekintetbe vehető személyisége utáni örökösödés a közönséges örökjogi szabályok alá esik. A végintézkedés nélkül elhalt alsóbbrendű katolikus papok hagyatéki vagyonának a szerint csak szerzeménye eshetik a hármass felosztás alá, melyet az egyházi javadalom jövedelmeiből vagy más egyházi forrásból szereztek.

— **A kormány bankbetétjei.** Wekerle Sándor miniszterelnök pénzügyminiszter nevezetesebb pénzintézeteknél több mint husz milliónyi összeget helyezett el kamatozó betét gyanánt. Ezt az összeget a kormány az állampénztárból utalta ki, hogy némiképp segítsen a pénzügyi viszonyokon. A kormánynak a Magyar Általános Hitelbankban fogyasztási adó számlára 30 millió koronája van, mely szerződésileg megállapított százalékos kamatozik. A 20 milliót betétül helyezték el a bankokban. A pénzügyminiszter kettős célt kíván ezáltal szolgálni; részint hogy a pénzpiac szorult helyzetén segítsen, másrészt, hogy a kormánynak, míg kifizetésre szükség lesz rájuk, kamatozzanak. Ez a pénzbőség arra mutat, hogy az állampénztár teljesen rendezett állapotba jutott.

— **Szélhámos papok.** Hónapok óta róják az országot kisázsiai chaldeusz papok, kik hamis menlevelek és hamisított engedélyokiratokkal Kis-Azsiában építendő chaldeusz-templomok javára könyöradományokat gyűjtenek. A belügyminiszter rendeletileg kivta fel az összes rendőrhatalóságokat, hogy az ilyen kolduló chaldeusz papokat fogassák el, s azonnal Budapestre szállítsák a török főkonzul elé való állítás és hazatoloncoltatás végett.

Színház, művészet.

A jászol.

— **Henry Bernstein színműve.**

Egy olvasott és az irodalomért rajongó asszony élettörténetének a töredéke ez a darab. Egy jó módú, talán gazdag férfi oldalán, mentesülve minden komoly gondtól, terhes hivatástól, csupán magának él Eveline, (Fáy Flóra) férjét Landry Etiennet (dr. Rác Ede), aki biztosítja neki a kényelmes, nyugodt, uri életet, közönséges embernek tartja, mert

nem érdeklődik a költők művei iránt és így azt hiszi, hogy ő felette áll férjének. Gyermekeit, egyetlen kis fiát nem szereti, sőt meg is undorodott tőle. Ellenben élénk vonzalommal viseltetik Jacques Toucher (Zilahi János) fiatal író irányában, sőt határozottan belészeret és egy oly jelenet után, midőn bő alkalma lett volna férje higgadt és józan beszédén megerősödve, kiítani magából elfajult érzését, taképnél hagyja az urát, a gyermekét, egész házáat és megy a barátja után. Ezért természetesen bűnhődik. Csábítója — aki különben a csábításnál egészen passzív szerepet játszik — nem az az ember, akinek gondolta. Jön a keserű kiábrándulás, a szakítás 4 évi együttlét után s Eveline törvényesen elválasztva férjétől s gyermekétől, otthagya szeretőjét, — színésznő lesz. Végre karácsony estéjén meglátogatja titokban gyermekét és természetesen ottragad a háznál érzékeny jelenetek után.

Az asszony úgy tér vissza a házhoz, mint a barom a jászalához, miután kitapasztalta, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon.

Férje megbocsát neki és ismét hitvévé teszi. Az író úgy véli, hogy ez a megoldás kielégítő és az átélt szenvedések anynyira megtisztították Eveline lelkét, hogy immár hűen fog élni hivatásának, szeretni fogja férjét, gyermekét és helyre lesz állítva a boldogság. Es ez a megoldás kielégíti a raffinált jelenetek alatt elérzékenyedett közönséget is, megkönnyebülten legyeznek fel, mikor férj és feleség átölelik egymást.

Pedig hát ez a darab nem egyéb, mint a mai korrupt társadalmi felfogás egy eszmeterméke. A természet törvényeivel játszani nem lehet, azokból le kell vonnia a teljes konzekvenciát, úgy, mint ahogy az élet teszi. Az a nő, akire a művelődés olyan hatással van, hogy kalandvágyóvá válik, hogy a porig alázza, végig serti a férjét, aki bucsucuk nélkül és egyáltalán képes elszakadni gyermekétől, az nem érdemel kiméltet és lehetetlen is, hogy olyan helyzetbe kerüljön, hogy józanul gondolkodó férjét újból megejteni képes legyen. Evelinét aki házi tűzhelyét házaságtöréssel, hűtlen elhagyással szennyezi be, nem tarthatja vissza a zülléstől az eszmény iránti rajongás, ő nem lehet szeretője mentora, az ellenkező az előzményekkel. Lehetetlen végül, hogy az anyai érzés, mely sohasem élt benne, ily döntő szerepet játszik életében.

Ez a nő a betegesen elfajult kultúra képe, amely azonban sohasem békélhet meg a természetes életfelfogással. A darab mesteri módon van felépítve és bővelkedik a szép jelenetekben.

Fáy Flóra művészi tökélyvel játszott Eveline hatalmas, nehéz szerepét. Amilyen bájosan elragadó volt a higgadt társalgásban, annyira művésziiesen játszott a szenvedélyes kitöréseket. Rác dr. méltó partnere volt s csakis kettőjüknek köszönhető az előadás élvezhetősége, mert Zilahi János ur szereplése, mozdulatainak szögletességével és különben szép orgánuma merevségével nagyon hátráltatta a darab sikerét. A többi szereplő Takács Mariska és Szegő kivételével és a második felvonás rendezése sok kívánni valót hagyott hátra.

(der.)

— **Rákóczi hete.** Október hó 21-étől kezdve a kassai színház műsorát egy hétig a kuruc idők történetéből merített színpadi művek fogják uralni, valameddig a fejedelmi hamvakat Kassára hozzák. A kuruc művek sorában mutatja be a társulat Rákosi Viktor poetikus kuruc színművét „Rákóczi fiát.“ A kassai társulat, a szerző engedélye alapján a Vigszínház premierjével egyidejűleg mutatja be a nagy sikert ígérő darabot.

— **Az operaház Kassán.** Október hó 29-én mint az ismeretes az operaház művész gárdája, a diszeloadáson Nemó operát fogja játszani. Vidor Dezső az operaház rendezője, holnap Kassára érkezik, hogy a szükséges előkészületeket Komjáthy igazgatóval megbeszélje.

KOKSZ és KÖSZÉN, LEGFINOMABB MINŐSÉGBEN,
Fuvarmentesen házhoz szállítva.

Minden, a légszesz- villamvilágításhoz szükséges szerek, minden az e
téren elért legújabb találmányok

Légszesz kályhák, sütők, vasalók, főző- és forrasztó készülékek. **Villamos** készülékek, pótló alkatrészek, izzó lámpák stb. stb.

Légszesz- és villamos-csillárok

a legegyszerűbb formától a legdiszesebb kivitelig, a legutányosabb gyári áron.

Légszeszgyár és villamtelep

Telefon 249. szám. városi fiókküzetében Telefon 249. szám.

Kassa, Fő-utca 82. sz. (Casinó-palota) alatt kapható.

Ezen irodával is kapcsolatos fiókküzetben a légszesz- és villamvilágítást illető berendezésekre, javításokra a n. é. közönség rögtön felvilágosítást, terveket és költségvetést nyerhet.

A légszesz és villamvilágításnál előforduló hiányok, panaszok és reklamációk, ugyszintén koks- és szénmegrendelések is ide intézhetők.

Ezen iroda a vidéki közönség megrendeléseit s levélbeli megkereséseit is készséggel fogadatosítja és pontosan elintézi.

A reklamációk gyors elintézése végett egy szerelő a lámpagyújtók laktanyáján (városháza épület) az esti órákban is a t. c. légszeszfogyasztó közönségnek rendelkezésére áll.

KOKSZ és KÖSZÉN, LEGFINOMABB MINŐSÉGBEN,
Fuvarmentesen házhoz szállítva.

Koksz és kőszén, legfinomabb minőségben fuvarmentesen a házhoz szállítva.

Koksz és kőszén, legfinomabb minőségben fuvarmentesen a házhoz szállítva.

Alapított 1844.

Alapított 1844

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a cs. kir. szab.

Triesti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazioni Generali),

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társaság
főügynöksége a székesegyházzal szemben, saját házában.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.

Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hitellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.
Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások készséggel adatnak.

FARKAS ADOLF

pékiparos.

villanyerőre berendezett sütőde.
Kassa, Nagy-Ludmány-utca 12. sz.
Fiókküzetek: Kossuth L.-u. 3., Fő-utca 3.,
Domonkos-tér, Pesti-ut 7. és Gát-sor 1. sz.

Készítményei a legnagyobb kedveltségnek örvendenek. — Süteményei és kenyerei jóízűek és olcsók.

Géppel dagasztás!
Elismert legjobb módszer.

Üzlet-helyiség

erős forgalmu helyen **kiadó.** —
Bővebbet: Kemény Géza cégnél,
KASSA, fő-utca 32—34. sz. alatt.

Kovács-szerszám eladó.

Egy kovács-műhely felszerelésére való szerszámok és fuvó **ELADÓ** a NAGY-LUDMÁNY-UTCA 16. szám, az első ajtó alatt. Akinek szüksége van, a tulajdonossal értekezhet.